

Hofors kommun

Uppföljning av tidigare granskningar
Revisionsrapport

KPMG AB
november 2012
Antal sidor: 9

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	1
3.	Syfte och mål	2
4.	Genomförande	2
5.	Projektorganisation	2
6.	Kommunstyrelsen system för styrning, uppföljning och kontroll	2
6.1	Tidigare gransknings resultat	2
6.2	Resultat vid uppföljande granskning	3
6.2.1	Vår bedömning och kommentarer	4
7.	Rutiner för redovisning av investeringar och driftkostnader	4
7.1.1	Vår bedömning och kommentarer	5
8.	Verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar	6
8.1	Tidigare gransknings resultat	6
8.2	Resultat vid uppföljande granskning	6
8.2.1	Vår bedömning och kommentarer	7

1. Sammanfattning

KPMG har av Hofors kommuns revisorer fått i uppdrag att göra en uppföljning av tidigare granskningar:

- Kommunstyrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll.
- Rutiner för redovisning av investeringar och driftkostnader.
- Verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar.

Efter genomförd granskning av kommunstyrelsens förslag till åtgärder kring styrningsfrågor gör vi den bedömningen att en del av de iakttagelser vi följt upp har åtgärdats. Den största iakttagelsen att kommunstyrelsen bör utforma en strategi för hur uppsiktsplikten ska bedrivas och former för vilka avrapporteringar som ska lämnas och när i tiden det ska ske, har ännu inte genomförts. En tydlig strategi för uppsiktsplikten är ett stöd för samtliga ledamöter i kommunstyrelsen, såväl nytillkomna som mer erfarna ledamöter i deras arbete med att följa nämnderna och de kommunala bolagens uppdrag.

Sammantaget finner vi att ekonomikontoret åtgärdat de synpunkter som vi framlagt i vår revisionsrapport. Ekonomikontoret har under året färdigställt genomsyrningen av anläggningsregistret. Detta arbete var klart under våren 2012. En ny rutin för att komma till rätta med balansomslutningens storlek har införts. Avseende *inventeringar* av maskiner och inventarier, utöver datorer och kontorsmöbler, anser vi att detta med fördel bör genomföras av samtliga verksamheter *inför* årsbokslutet.

Tidigare granskning och uppföljning vad avser verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar har visat att verksamheten, vad avser ekonomin, nu har "hämtat upp" det underskott man gjorde under det första året i samband med uppstartskostnader som ej var budgeterade. Dock innebär detta att den ursprungliga beräkningen som gjordes i samband med beslutet om att ta emot ensamkommande barn inte håller. Vi gör också den bedömningen att verksamheten vad avser ekonomin på sikt kommer att innebära högre kostnader än intäkter.

2. Bakgrund

Vi har av Hofors kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljande granskning av tidigare revisionsrapporter:

- Kommunstyrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll.
- Rutiner för redovisning av investeringar och driftkostnader.
- Verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar.

Granskningsresultaten sammanställdes i tre revisionsrapporter som, efter saklighetskontroll, överlämnades till kommunen för yttrande.

Revisorerna har funnit att det är angeläget att göra en uppföljning av de tidigare granskningarna.

3. Syfte och mål

Granskningens syfte och mål är att granska och bedöma om:

- Kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden beslut om åtgärder i lämnade yttranden, med anledning av synpunkter och rekommendationer i revisionsrapporterna ovan, är tillräckliga och har verkställts på förväntat sätt.

4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom:

- Insamling och genomläsning av yttrande och därtill hörande dokument och planer som har betydelse för granskningens genomförande.
- Förberedelser och intervjuer med ansvariga tjänstemän.

Analys och bedömning har skett utifrån ett sammanvägt intryck från intervjuer samt mot bakgrund av erhållen dokumentation.

5. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Camilla Karlsson och Lena Forssell, certifierade kommunala yrkesrevisorer.

6. Kommunstyrelsen system för styrning, uppföljning och kontroll

6.1 Tidigare gransknings resultat

Den tidigare granskningen gjordes i juni 2010. Syftet med granskningen var att bedöma kommunstyrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll.

Det övergripande syftet med kommunal verksamhet är att bedriva den verksamhet man politiskt har fattat beslut om att genomföra och inte att få ekonomisk avkastning på skattebetalarnas pengar. Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Vår översiktliga bedömning var att kommunstyrelsens ansvar att följa, leda och samordna kommunens förvaltning och nämnders verksamheter med fördel kunde utvecklas. Vi fann att kommunstyrelsen borde för att underlätta sitt arbete utveckla en strategi för hur uppsiktsplikten ska bedrivas och formerna för vilka avrapporteringar som ska lämnas och när i tiden avlämning ska ske. Vi fann att det vid granskningstillfället fanns en inneboende problematik när det gäller

politikernas roller i kommunstyrelsen. Det finns en otålighet som gärna vill övergå till hur beslut ska fattas istället för strategiska vad-frågor. Styrningen borde utformas så att den stödjer ett sådant ansvarstagande.

Uppföljning och kontinuerlig mätning av verksamheter är något som nämnderna ansvarar för enligt reglementen och intern kontroll. Nämndernas återrapportering är ett viktigt verktyg i kommunstyrelsens uppsikt. Kommunstyrelsens borde tydliggöra vad uppsikten över nämnderna skall inriktas mot och vilken information som kommunstyrelsen behöver för detta ändamål. Såväl den skriftliga rapporteringen som dialog genom möten var, enligt vår mening, viktiga beståndsdelar i kommunstyrelsens uppsikt.

I samband med att införandet av den nya målstyrningsmodellen genomfördes och att nämnderna utvecklade sina effektmål som är mätbara och väsentliga, ökar kommunstyrelsens möjligheter att mer aktivt följa nämnderna och dess verksamheter.

Styrning handlar rent konkret om olika planeringsprocesser. Processer i vilka planer och budgetar upprättas, mål formuleras samt vilka kravnivåer man beslutat om.

Vår bedömning var att kommunstyrelsen hade en viktig roll att fylla genom att vara rodret för den politiska viljan samt löpande och uppmärksamt följa frågor och problem som uppkommer. Vi rekommenderade att kommunstyrelsen måste hitta vägen för en gemensam handlingskraft och driva frågor om vad kommunen ska arbeta mot.

6.2 Resultat vid uppföljande granskning

Revisionens synpunkt 2010: Kommunstyrelsens bör utveckla en strategi för hur uppsiktsplikten ska bedrivas och former för vilka avrapporteringar som ska lämnas och när i tiden det ska ske.

Kommunens förslag till åtgärd 2010: Kommunfullmäktige har fastställt att en utvärdering av utvecklingsarbetet ska vara genomförd senast 2012.

Kommentar: Detta är enligt uppgift ännu ej genomfört.

Revisionens synpunkt 2010: Kommunstyrelsens bör utveckla sina rutiner för uppföljning och rapportering såväl avseende nämnder som bolag.

Kommunens förslag till åtgärd 2010: Arbete pågår i form av utveckling av verksamhetsplaneringsprocessen samt ägarstyrning av de kommunala bolagen.

Kommentar: Kommunen har infört det operativa verksamhetssystemet Stratsys. Stratsys hanterar alla processer/system som kommunen arbetar med, bl.a. målstyrning och intern kontroll.

Revisionens synpunkt 2010: Kommunstyrelsen bör se över samtliga styrdokument årligen.

Kommunens förslag till åtgärd 2010: Upprätta en plan för när och vilka styrdokument som ska ses över.

Kommentar: Det finns ingen plan för när och vilka styrdokument som ska ses över. Däremot har kommunen uppdaterat policydokument på kommunens intranät sedan revisionens påtalande.

En plan för översyn av styrdokument underlättar för anställda att alltid veta vilka styrdokument som görs gällande. Dessutom är det ett stöd för den person som ska hålla detta à jour samt om ett styrdokument blivit inaktuellt på grund av förändrad lagstiftning eller dylikt. Kommunen kan med fördel hantera/uppdatera både intranätet och externa hemsidan med samma information.

Revisionens synpunkt 2010: Kommunstyrelsen bör tydliggöra vad uppsiktsplikten över nämnderna ska inriktas mot och vilken information som KS behöver för detta ändamål.

Kommunens förslag till åtgärd 2010: Ingen ytterligare åtgärd utöver pågående arbete med att verksamhetsplaneringsprocessen planeras.

Kommentar: Detta är enligt uppgift ännu ej genomfört, beräknas vara klart under hösten 2012.

Revisionens synpunkt 2010: Kommunstyrelsen har en viktig roll att fylla genom att var rodret för den politiska viljan samt löpande och uppmärksamt följa frågor och problem som uppkommer. KS måste hitta vägen för en gemensam handlingskraft och driva frågor om vad kommunen ska arbeta mot.

Kommunens förslag till åtgärd 2010: Strategin för hur uppsiktsplikten ska bedrivas, och formerna för detta, kan med fördel ske inom ramen för det pågående arbetet med planerings- och styrningsprocessen.

Kommentar: Efter genomförd granskning hörsammade kommunstyrelsen revisionens iakttagelser och ändrade konstellationen i kommunstyrelsens arbetsutskott. I arbetsutskottet finns även oppositionen representerade idag och det nya arbetssättet bedöms vara framgångsrikt.

6.2.1 Vår bedömning och kommentarer

Efter genomförd granskning gör vi den bedömningen att en del av de iakttagelser vi följt upp har åtgärdats, se kommentarer ovan. Den största iakttagelsen att kommunstyrelsen bör utforma en strategi för hur uppsiktsplikten ska bedrivas och former för vilka avrapporteringar som ska lämnas och när i tiden det ska ske, har ännu inte genomförts. En tydlig strategi för uppsiktsplikten är ett stöd för samtliga ledamöter i kommunstyrelsen, såväl nytillkomna som mer erfarna ledamöter i deras arbete med att följa nämnderna och de kommunala bolagens uppdrag.

7. Rutiner för redovisning av investeringar och driftkostnader

Den tidigare granskningen genomfördes i oktober 2010. Syftet var att genomföra en granskning av kommunens styrning och rutiner för redovisning av investeringar och driftkostnader.

Vi fann i vår granskning en del förbättringsområden kring hanteringen av investerings- och driftfrågor. Kommunen hade inga dokumenterade riktlinjer för investeringsredovisningen. Vi

ansåg att kommunen med fördel kunde utveckla skriftliga rutinbeskrivningar för vilka redovisningsregler som ska gälla för Hofors kommun.

Ekonomifunktionen borde också utveckla kontrollerna efter anpassning av nya rutinbeskrivningar för redovisningen.

Vi fann också att Hofors kommun inte uppfyllde kraven för hur materiella anläggningstillgångar ska redovisas i årsredovisningen. Samt att rutiner för identifiering av unika objekt i anläggningsregistret borde utvecklas. Vi ansåg också att en anläggningstillgång som aktiveras bör vara unik i objektnumreringen samt beskrivningen av artikelbenämningen bör utvecklas så att man kan hänvisa till exakt vilket objekt som avses.

Vid granskningstillfället genomfördes inga inventeringar av egendom som kan betecknas som stöldbegärlig.

Enligt vår bedömning är det god redovisningssed att påbörja avskrivningar vid den tidpunkt som en investering tas i bruk och är färdigställd och inte avvakta med detta till bokslutsarbetet.

Sammantaget gjorde vi den bedömningen att Hofors kommun med fördel borde utveckla hanteringen av investeringar i redovisningen samt hur dessa sedan redovisas i anläggningsregistret. Det saknades även tydliga riktlinjer för hur verksamheter inom kommunen ska hantera skillnaden mellan investerings- eller driftskostnader, genomföra fysiska kontroller av tillgångar, rapportering av att tillgångar har försålts/utrangerats.

7.1.1 Vår bedömning och kommentarer

Ekonomikontoret har under året färdigställt genomsyrningen av anläggningsregistret. Detta arbete var klart under våren 2012. Alla anläggningstillgångar är upplagda i systemet Expand.

En ny rutin för att komma till rätta med balansomslutningens storlek har införts. Denna innebär att alla tillgångar som var dubbelt så gamla än den ekonomiska avskrivningstiden värderas ner till 0 kr. Detta innebär att tillgångarna justeras till 0 kr när inventarier reglerats efter 5 år och anläggningar efter 10 år efter att de är fullt avskrivna.

Riktlinjer om skillnad mellan drift och investering har gått ut till verksamheterna och följs upp i arbetet med den interna kontrollen.

Avseende inventeringar av maskiner och inventarier, utöver datorer och kontorsmöbler, anser vi att detta med fördel bör genomföras av samtliga verksamheter inför årsbokslutet. Inventarielistor ska översändas till ekonomikontoret för eventuell framtida värdering av balansposten i samband med granskning av årsbokslutet.

Sammantaget finner vi att ekonomikontoret åtgärdat de synpunkter som vi framlagt i vår revisionsrapport.

8. Verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar

8.1 Tidigare gransknings resultat

Den tidigare granskningen gjordes i mars 2011. Syftet med granskningen var att bedöma om och hur kommunen styr och kontrollerar verksamheten samt vilka förutsättningar som finns för detta.

Verksamheten startade 2010 och ett avtal tecknades med Migrationsverket om att ta emot 30 barn och ungdomar. Avtalet tecknades på 2 år och 4 månader med en ömsesidig uppsägningstid på 9 månader. Om ingen av parterna säger upp avtalet så löper det vidare.

I samband med att Hofors kommun beslutade att ta emot ensamkommande barn och ungdomar gjordes en ekonomisk beräkning som ingick i socialnämndens budget. I denna beräkning bedömdes att de totala intäkterna skulle överstiga kostnaderna. Det bedömdes också att mottagandet skulle innebära en gynnsam totaleffekt för kommunen med skapandet av nya arbetstillfällen, bättre underlag för handel och service samt att kommunens negativa befolkningsutveckling motverkades.

Vid vår granskning fann vi att det var svårt att få en bild av det ekonomiska läget på sikt. Vi fann att den ekonomiska kalkyl som gjordes i samband med mottagandet var alltför optimistisk. Kostnader hade tillkommit som ej beräknats, som t ex uppstartskostnader och ökade kostnader för gymnasieskolan. Detta innebar att den ekonomiska kalkylen ej stämde och att det därför måste tydliggöras vilka konsekvenserna blir av detta.

Vi fann också i vår granskning att det var svårt att få en entydig samlad bild i kommunen på de totala kostnaderna. Ansvaret ligger på socialnämnden men påverkar andra nämnders verksamheter.

Socialnämnden har lämnat yttrande till revisorernas granskning, socialnämnden § 68 2011. Socialnämnden framhåller att man inte fått ersättning för de extraordinära kostnader man haft. Startkostnaderna man hade för både personal och nödvändig utrustning, ca 2 mkr, täcktes inte av statsbidraget. Socialnämnden tar också upp problematiken kring fördelning av statsbidrag mellan nämnder bl a till skolan och vill att det inför framtiden tydliggörs för alla berörda verksamheter hur statsbidragen ska fördelas.

8.2 Resultat vid uppföljande granskning

Det ekonomiska resultat för år 2011 slutade med ett underskott på 1,2 mkr inklusive det ”gamla” flyktningmottagandet där vissa kostnader hör till bägge verksamheterna. Budgeten för 2011 var lagd att ge ett överskott med 3,7 mkr men underskottet blev 1,2 mkr. Detta är hänförligt till år 2010 då verksamheten gjorde ett underskott beroende på uppstartskostnaderna.

Prognosen för 2012 visar på att det kan bli ett överskott med ca 1 mkr inklusive ordinarie flyktningmottagning. Detta innebär att man nu ”är ikapp” och har täckt upp det underskott som uppstod första året. Dock stämmer inte den ursprungliga beräkning som gjordes i samband med starten av verksamheten.

Verksamheten är nu "permanentad", innebärande att verksamheten kommer att fortsätta i kommunen på obestämd tid.

Verksamheten har under 2011 till idag gjort besparingar i driften både vad avser personalkostnader och drift.

Gymnasieskolans ökade kostnader täcks ej av det statsbidrag som uppbärs för verksamhet ensamkommande barn och detta är ej heller intentionen med statsbidraget. Skolan erhåller medel ur det generella statsbidraget och har i budget fått ökade medel.

Vid intervjuer med förvaltningschef framkommer att man nu är positiva till den kommande utvecklingen vad avser ekonomin. Man säger att det har tagit tid att bygga upp verksamheten och att det var en del oväntade bakslag i samband med starten av verksamheten samt att det har varit kostnader som ej kunnat återsökas. Bedömningen är dock att verksamheten kommer att "gå runt".

8.2.1 Vår bedömning och kommentarer

Efter genomförd granskning gör vi den bedömningen att verksamheten i de delar vi följt upp, d.v.s. ekonomin, fungerar tillfredställande. Verksamheten har till viss del kunnat göra kostnadsminskningar och verksamheten har nu också "hämtat in" det underskott som gjordes i samband med uppstarten. Dock innebär detta att den ursprungliga beräkningen som gjordes i samband med beslutet om att ta emot ensamkommande barn inte håller. Vi gör också den bedömningen att effekten, p.g.a. av ökade kostnader av försörjningsstöd, vad avser ekonomin på sikt kommer innebära högre kostnader än intäkter.

Vår uppfattning är att det är klarlagt vad statsbidraget ska användas till i de delar som handlar om skolan.

KPMG dag som ovan

Camilla Karlsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Lena Forssell
Certifierad kommunal yrkesrevisor